

Broj:01/ *3642*

Podgorica, 15.12.2023.godine

UNIVERZITET CRNE GORE
-Odboru za doktorske studije i Senatu-

PODGORICA

Predmet: Materijal za sjednicu Odbora i Senata

Poštovani,

U skladu sa članom 35. Pravila doktorskih studija, dostavljamo Vam materijal za narednu sjednicu Odbora za doktorske studije, odnosno Senata Univerziteta Crne Gore i to:

-Ocjena prijave doktorske teze i kandidata (obrazac D1) sa propratnom dokumentacijom za mr Nikolu Vujičića.

 DEKAN
Mijat Jocović
Prof.dr Mijat Jocović

**UNIVERZITET CRNE GORE
EKONOMSKI FAKULTET PODGORICA
DOKTORSKE STUDIJE**

Br. 01/ 3640

Podgorica, 15.12.2023.god.

Na osnovu čl. 64. Statuta Univerziteta Crne Gore, člana 34. Pravila doktorskih studija, Vijeće Ekonomskog fakulteta je na sjednici održanoj 15.12.2023.godine donijelo

ODLUKU

1. Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu prijave doktorske teze i kandidata **mr Nikole Vujičića**.
2. Prihvata se kao podobna za izradu doktorska teza pod nazivom „**Analiza uticaja internih faktora na profitabilnost velikih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori**“ i kandidat **mr Nikola Vujičić**.
3. Predlog dostaviti Odboru za doktorske studije i Senatu Univerziteta Crne Gore koji su nadležni za donošenje konačne Odluke.

OBRAZLOŽENJE

Vijeće Ekonomskog fakulteta je na sjednici održanoj 15.12.2023.godine razmatralo Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti doktorske teze „**Analiza uticaja internih faktora na profitabilnost velikih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori**“ i kandidata **mr Nikole Vujičića**.

Na osnovu izloženog odlučeno je kao u dispozitivu.

DOSTAVLJENO:

- a/a
- referentu doktorskih studija,
- Centru za doktorske studije,
- Senatu UCG.

OCJENA PODOBNOSTI DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	mr Nikola Vujičić
Fakultet	Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore
Studijski program	Doktorske studije ekonomije
Broj indeksa	3/21
Podaci o magistarskom radu	<p>Naziv: „Analiza uticaja faktora na strukturu kapitala akcionarskih društava u Crnoj Gori“</p> <p>Naučna oblast: Finansije i računovodstvo</p> <p>Institucija na kojoj su završene magistarske studije: Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore</p> <p>Godina završetka: 2021</p> <p>Srednja ocjena: 10.00</p>
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	Analiza uticaja internih faktora na profitabilnost velikih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori
Na engleskom jeziku	Analysis of the influence of internal factors on the profitability of large and medium-sized enterprises in Montenegro
Datum prihvatanja teme i kandidata na sjednici Vijeća organizacione jedinice	12.10.2023. godine
Naučna oblast doktorske disertacije	Finansije i računovodstvo
Za navedenu oblast matični su sljedeći fakulteti	
Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore	
A. IZVJEŠTAJ SA JAVNE ODBRANE POLAZNIH ISTRAŽIVANJA DOKTORSKE DISERTACIJE	
<p>Javna odbrana polaznih istraživanja kandidata mr Nikole Vujičića je organizovana 28.11.2023. godine u sali Tempus na Ekonomskom fakultetu u Podgorici, Univerzitet Crne Gore, sa početkom u 09:00h, pred Komisijom u sastavu:</p> <p>Prof. dr Jasmina Četković, redovni profesor, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore, predsjednik Komisije,</p> <p>Prof. dr Milan Lakićević, redovni profesor, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore, mentor,</p> <p>Doc. dr Milena Lipovina-Božović, docent, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore, član Komisije</p>	

Na početku odbrane, predsjednik Komisije, prof. dr Jasmina Četković je pročitala saglasnost Odbora za doktorske studije, br. 01/2-5248/1 o prihvatanju predloga imenovanja Komisije za odbranu doktorske disertacije kandidata mr Nikole Vujičića, a onda i upoznala kandidata i članove Komisije sa procedurom odbrane, nakon čega je dala riječ kandidatu da izloži rezultate dosadašnjeg rada i zaključke do kojih je došao tokom polaznih istraživanja.

Kandidat je u izlaganju detaljno obrazložio temu doktorske disertacije, predstavio dosadašnja naučna istraživanja u ovoj oblasti, izložio definisane ciljeve i hipoteze istraživanja, metode, kao i plan istraživanja i očekivani naučni doprinos doktorske disertacije. Nakon izlaganja, uslijedila su mišljenja, komentari, sugestije, pitanja i diskusija članova Komisije sa kandidatom.

Komisija je, uzimajući u obzir kvalitet sprovedenih polaznih istraživanja i kvalitet odbrane, jednoglasno donijela odluku da je kandidat uspješno odbranio svoja polazna istraživanja.

Odbrana polaznih istraživanja je završena u 10:00h.

B. OCJENA PODOBNOSTI TEME DOKTORSKE DISERTACIJE

B1. Obrazloženje teme

Jedan od glavnih ciljeva svakog preduzeća je ostvarivanje profita i njegova maksimizacija. Profitabilnost se smatra jednim od ključnih indikatora uspješnosti poslovanja preduzeća. U uslovima velike konkurencije i nestabilnog poslovnog okruženja, profitabilnost se nameće kao osnovni preduslov rasta, razvoja i opstanka preduzeća. Preduzeće je uspješno ako ostvaruje pozitivan poslovni i neto rezultat i ako su pokazatelji profitabilnosti na zadovoljavajućem nivou. Na osnovu pokazatelja profitabilnosti, preduzeće može da analizira svoj položaj u odnosu na konkurenciju, prosjek privredne grane kojoj pripada i privrede kao cjeline. Ostvarivanjem pozitivnog poslovnog i neto rezultata, preduzeće otvara mogućnost širenja poslovne aktivnosti, što može da dovede do povećanja profitabilnosti. Profitabilnost preduzeća pruža sigurnost kreditorima i investitorima u pogledu servisiranja obaveza i povrata na uložena ulaganja. Da bi preduzeće bilo profitabilno, finansijski menadžeri moraju uzeti u obzir niz faktora koji mogu uticati na ostvarivanje većeg ili manjeg profita. Ti faktori mogu biti interni i eksterni. Na interne faktore preduzeće može da utiče, jer djeluju unutar njega, pa može u određenoj mjeri da ih kontroliše. Sa druge strane, preduzeće ne može da utiče na eksterne faktore (tržišni uslovi i privredni ambijent u kojem posluje).

Problematika vezana za profitabilnost i faktore koji na nju utiču je veoma aktuelna i predmet je analize mnogih teoretičara iz oblasti korporativnih finansija. Zbog mogućnosti da se u određenoj mjeri mogu kontrolisati, u ovom radu će biti analizirani interni faktori koji utiču na profitabilnost velikih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori. U Crnoj Gori, nije bilo istraživanja o ovoj problematici. Takođe, u naučnim krugovima, veoma je mali broj istraživača koji su uzimali u obzir veličinu preduzeća kada su obrađivali ovu problematiku. Velika i srednja preduzeća su izabrana, jer su to preduzeća koja imaju veliki broj zaposlenih, veliku imovinu, ostvaruju velike prihode na godišnjem nivou i obveznici su eksterne revizije, što ih razlikuje od malih i mikro preduzeća. Interni faktori, čiji uticaj na profitabilnost će se ispitati su: stepen zaduženosti, likvidnost, učešće stalne imovine u ukupnoj imovini, obrt obrtne imovine, produktivnost, rast preduzeća i veličina preduzeća.

B2. Cilj i hipoteze

Osnovni cilj istraživanja je vidjeti kakav uticaj interni faktori (stepen zaduženosti, likvidnost, učešće stalne imovine u ukupnoj imovini, obrt obrtne imovine, produktivnost, rast preduzeća i veličina

preduzeća) imaju na profitabilnost velikih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori. Zapravo, cilj je donijeti zaključak u kojoj mjeri interni faktori utiču na profitabilnost. Takođe, cilj je i pokazati da li je uticaj internih faktora na profitabilnost pozitivan ili negativan.

Podciljevi ovog istraživanja su:

- Sistematizacija teorijske-hipotetičke osnove dosadašnjih istraživanja na temu uticaja internih faktora na profitabilnost preduzeća
- Ispitati da li postoji razlika u dobijenim rezultatima u zavisnosti od toga koji pokazatelj profitabilnosti se koristi kao zavisna varijabla
- Ispitati za koji pokazatelj profitabilnosti će se dobiti najbolji rezultati
- Pokazati da li rezultati ovog istraživanja mogu da se uporede sa rezultatima istraživanja drugih autora
- Na osnovu dobijenih rezultata izvesti validne ekonomske zaključke i kreirati preporuke za menadžment velikih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori kako bi lakše donosili buduće poslovne odluke

Na osnovu dostupne literature, pregleda dosadašnjih istraživanja o datoj problematici i formiranog uzorka, biće testirane sledeće hipoteze:

H1: Stepen zaduženosti ima negativan, statistički značajan uticaj na profitabilnost velikih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori

Jedan od glavnih ciljeva finansijskog menadžmenta u preduzeću je uspostavljanje optimalne strukture kapitala. Dvije najpoznatije teorije u korporativnim finansijama koje objašnjavaju optimalnu strukturu kapitala su teorija statičkog kompromisa i teorija hijerarhije. Prema teoriji statičkog kompromisa, preduzeće treba da se zadužuje do trenutka kada su koristi od poreskih ušteda po osnovu duga neutralisane povećanom vjerovatnoćom nastanka troškova finansijskih neprilika i agencijskih troškova (pozitivan uticaj stepena zaduženosti na profitabilnost). Ipak, uvođenjem troškova finansijskih neprilika i agencijskih troškova, gubi se korist od poreskih ušteda i smanjuje se vrijednost preduzeća (negativan uticaj stepena zaduženosti na profitabilnost). Prema teoriji hijerarhije, preduzeća daju prednost internom izvoru finansiranja preko akumuliranog dobitka (zadržanog dobitka) i amortizacije. Ipak, u mnogim istraživanjima je dobijeno da stepen zaduženosti negativno utiče na profitabilnost preduzeća, tj. u većini istraživanja rezultati odgovaraju postavkama teoriji hijerarhije (Maçãs Nunes et al. (2009), Susilo et al. (2020), Mijić et al. (2015), Pratiwi i Kurniasih (2021), Lazar, S. (2016), Agegneu i Gujral (2022)). Zbog toga, u ovom istraživanju će se poći od pretpostavke da stepen zaduženosti negativno utiče na profitabilnost. Stepen zaduženosti je izračunat kao odnos ukupnih obaveza i ukupne pasive. Ova hipoteza će biti testirana u empirijskom dijelu istraživanja primjenom regresione analize na bazi panel podataka.

H2: Likvidnost ima pozitivan, statistički značajan uticaj na profitabilnost velikih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori

Likvidnost predstavlja sposobnost preduzeća da o rokovima dopsijeća izmiri svoje kratkoročne obaveze. Jedan od osnovnih zadataka finansijskog menadžmenta u preduzeću je da uspostavi ravnotežu između likvidnosti i profitabilnosti, budući da su i adekvatna likvidnost i ostvarenje rentabilnog poslovanja jedni od osnovnih ciljeva preduzeća. Rezultati empirijskih istraživanja pokazuju da likvidnost može da ima i negativan i pozitivan uticaj na profitabilnost. Negativna veza se može objasniti odnosom rizika i povrata, što je veći udio kratkoročne imovine u odnosu na kratkoročne obaveze, to preduzeće ima veću rezervu likvidnosti, ali to dovodi do žrtvovanja

profitabilnosti koja se mogla ostvariti većim ulaganjem u imovinu na duži rok koje nosi i veći povrat. Pozitivna veza se može objasniti činjenicom da veća likvidnost znači veći finansijsku stabilnost na duži rok i omogućava preduzeću da preduzme određene investicione prilike koje mogu da povećaju profitabilnost. Veći je broj istraživanja koji ukazuju na pozitivan uticaj likvidnosti na profitabilnost (Jakšić, D. (2019), Mijić et al. (2015), Vuković et al. (2020), Fareed et al. (2016)). Zbog toga će se u ovom istraživanju poći od pretpostavke da likvidnost pozitivno utiče na profitabilnost. Kao mjera likvidnosti u ovom istraživanju će se koristiti koeficijent tekuće likvidnosti koji predstavlja odnos obrtne imovine i kratkoročnih obaveza. Ova hipoteza će biti testirana u empirijskom dijelu istraživanja primjenom regresione analize na bazi panel podataka.

H3: Učešće stalne imovine u ukupnoj imovini ima negativan, statistički značajan uticaj na profitabilnost velikih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori

Učešće stalne imovine u ukupnoj imovini ima negativan uticaj na profitabilnost. To se može objasniti činjenicom da je stepen likvidnosti stalne imovine veoma dug (izuzetak su dugoročne hartije vrijednosti koje se kotiraju na berzi efekata). Proces konverzije nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava u gotovinu traje nekoliko godina, dok kod građevinskih objekata traje i po nekoliko desetina godina. Negativan uticaj učešća stalne imovine u ukupnoj imovini se može naći u mnogim istraživanjima (Maçãs Nunes et al. (2009), Vuković et al. (2020), Pratheepan, T. (2014), Lazar, S. (2016)). Ova hipoteza će biti testirana u empirijskom dijelu istraživanja primjenom regresione analize na bazi panel podataka.

H4: Obrt obrtne imovine ima pozitivan, statistički značajan uticaj na profitabilnost velikih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori

Obrt imovine pokazuje da li preduzeće na efikasan način koristi svoju imovinu. Efikasnim korišćenjem imovine, preduzeće može da generiše prihode. Što je obrt imovine veći, preduzeće će brže transformisati svoju imovinu i brže doći do novca, a samim tim i ostvariti veće prihode. Navedeno ukazuje da obrt imovine ima pozitivan uticaj na profitabilnost. Iako uticaj obrta imovine nije mnogo analiziran, ipak pozitivan uticaj obrta imovine možemo naći u nekim istraživanjima (Milašinović i Mitrović (2020), Vuković et al. (2020), Dimitrić et al. (2019)). U ovom istraživanju će se koristiti koeficijent obrta obrtne imovine koji predstavlja odnos prihoda od prodaje i prosječne obrtne imovine. Ovaj koeficijent je odabran, jer obrtna imovina ima sposobnost brze transformacije u novčana, tj. likvidna sredstva. Ova hipoteza će biti testirana u empirijskom dijelu istraživanja primjenom regresione analize na bazi panel podataka.

H5: Produktivnost ima pozitivan, statistički značajan uticaj na profitabilnost velikih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori

U ekonomskoj teoriji je opšte poznato da postoji neraskidiva veza između produktivnosti i profitabilnosti. Produktivnost je ključni faktor koji dovodi do povećanja profitabilnosti u dugom roku. Kada se govori o produktivnosti, najčešće se misli na produktivnost rada. U ovom istraživanju produktivnost se računa kao odnos poslovnih prihoda i prosječnog broja zaposlenih. Preduzeće teži ka tome da ima zadovoljne zaposlene i da angažuje njihove potencijale u punoj mjeri kako bi se povećala radna uspješnost i produktivnost, a to vodi ka većim prihodima i većem profitu. Angažovani zaposleni stvaraju lančanu reakciju počevši od toga da podižu kvalitet pruženih usluga zbog čega klijenti postaju zadovoljniji, prodaja raste, a to dovodi do povećanja profita. Kada su zaposleni zadovoljni i angažovani, onda u manjoj mjeri odlaze iz preduzeća i manje odsustvuju sa posla, a sve to pozitivno utiče na profitabilnost. Produktivnost kao faktor

profitabilnosti, nije bio u velikoj mjeri predmet istraživanja. Ipak, pozitivan uticaj produktivnosti na profitabilnost nalazimo u pojedinim istraživanjima (Yazdanfar, D. (2013), Margaretha i Supartika (2016), Škuflić i Mlinarić (2015)). Ova hipoteza će biti testirana u empirijskom dijelu istraživanja primjenom regresione analize na bazi panel podataka.

H6: Rast preduzeća ima pozitivan, statistički značajan uticaj na profitabilnost velikih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori

Rast preduzeća se najčešće mjeri kao procentualna promjena prihoda od prodaje u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu. Za preduzeće koje u tekućoj godini ostvari više prihoda od prodaje u odnosu na prethodnu godinu kažemo da posluje uspješno. U ekonomskoj teoriji je opšte poznato da što su veći prihodi od prodaje, to je veća i profitabilnost preduzeća. Očekivana je pretpostavka da rast preduzeća ima pozitivan uticaj na profitabilnost, što su potvrdila i brojna istraživanja (Jakšić, D. (2019), Mijić et al. (2015), Susilo et al. (2020), Yazdanfar, D. (2013), Fareed et al. (2015), Maçãs Nunes et al. (2009)). Ova hipoteza će biti testirana u empirijskom dijelu istraživanja primjenom regresione analize na bazi panel podataka.

H7: Veličina preduzeća ima pozitivan, statistički značajan uticaj na profitabilnost velikih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori

Veličina preduzeća se obično izražava kao prirodni logaritam od ukupne imovine. Pozitivno utiče na profitabilnost, s obzirom na to da velika preduzeća imaju bolji pristup tržištu kapitala i niže troškove pozajmljivanja. Za razliku od malih preduzeća, velika preduzeća imaju veću rezervu likvidnosti, finansijski su stabilnija, u strukturi pasive imaju više sopstvenog kapitala i imaju kompetentnije menadžere i zaposlene, a sve to dovodi do stvaranja većeg profita. Pozitivan uticaj veličine preduzeća na profitabilnost se može naći u većini istraživanja (Dogan, M. (2013), Maçãs Nunes et al. (2009), Susilo et al. (2020), Yazdanfar, D. (2013), Pratheepan, T. (2014), Fareed et al. (2016), Ghasemi i Ab Razak (2017), Isik i Tasgin (2017), Luispita i Purwanto (2019)). Ova hipoteza će biti testirana u empirijskom dijelu istraživanja primjenom regresione analize na bazi panel podataka.

B3. Metode i plan istraživanja

Istraživanje predložene teme doktorskog rada je empirijsko, jer se za testiranje hipoteze koriste realni, zvanični podaci o broju zaposlenih, imovini, obavezama, kapitalu, приходima, rashodima, poslovnom rezultatu i neto rezultatu dobijeni iz finansijskih izvještaja (bilans stanja, bilans uspjeha, izvještaj o tokovima gotovine, izvještaj o promjenama na kapitalu, statistički aneks i napomene) velikih i srednjih preduzeća preuzetih sa sajta Uprave prihoda i carina Crne Gore. Takođe, za preduzeća koja se kotiraju na berzi, koristiće se podaci sa Montenegroberze (pokazatelji profitabilnosti). Za opisivanje uzorka preduzeća će se koristiti podaci Uprave za statistiku Crne Gore, Privredne komore Crne Gore i Centralnog registra privrednih subjekata Crne Gore (podaci o privrednoj djelatnosti preduzeća). Svi podaci koji će se koristiti u radu su sekundarni.

Odabrani istraživački pristup se može okarakterisati kao eksplanotorni, induktivni i kvantitativni. Pristup je eksplanotorni, zato što ima za cilj da objasni profitabilnost kao zavisnu varijablu, tj. da ukaže na interne faktore koji imaju najveći uticaj na profitabilnost velikih i srednjih preduzeća. S obzirom da se zaključci u ovom radu izvode na osnovu analize pojedinačnih posmatranja (velika i srednja preduzeća) i proširuju na cjelokupno tržište velikih i srednjih preduzeća, pristup je iz tog

razloga induktivan. Kao nezavisne varijable u istraživanju su izabrane: stepen zaduženosti, likvidnost, učešće stalne imovine u ukupnoj imovini, obrt obrtne imovine, produktivnost, rast preduzeća i veličina preduzeća, dok je zavisna varijabla profitabilnost mjerena preko četiri pokazatelja: stope bruto prinosa na ukupnu imovinu, stope neto prinosa na ukupnu imovinu, stope neto prinosa na investirani kapitali i stope neto prinosa na sopstveni kapital. Riječ je, dakle, o brojčanim podacima, što čini ovaj pristup kvantitativnim.

Hipoteze će biti testirane za četiri pokazatelja profitabilnosti: stopu bruto prinosa na ukupnu imovinu, stopu neto prinosa na ukupnu imovinu, stopu neto prinosa na investirani kapital i stopu neto prinosa na sopstveni kapital. Za dokazivanje hipoteza će se koristiti zvanični podaci iz finansijskih izvještaja velikih i srednjih preduzeća koji su preuzeti sa sajta Uprave prihoda i carina Crne Gore. Na osnovu finansijskih izvještaja, metodom analize i indukcije i uz pomoć finansijskih i računovodstvenih metoda će biti izračunati finansijski pokazatelji koji će biti osnova za testiranje hipoteza.

Testiranje hipoteza će biti izvršeno uz pomoć kvantitativnih metoda. Od kvantitativnih metoda će biti korišćene statističke i ekonometrijske metode. Od statističkih metoda će se primijeniti deskriptivna statistika, korelacija, tabele i grafici. Statističke metode daju uvid u osnovne karakteristike varijabli koje se koriste u istraživanju. Ekonometrijske metode će se koristiti kod regresione analize. U ovom istraživanju sve hipoteze će biti testirane uz pomoć regresione analize na bazi panel podataka. Takođe, u istraživanju će se koristiti višestruka linearna regresija. U analizi će biti korišćen uzorak panel podataka za 160 velikih i srednjih preduzeća za vremenski period od 2015. do 2022. godine, pri čemu će se koristiti godišnji podaci.

Tokom ekonometrijske analize, korišće se sledeći testovi:

- T test-služi za ispitivanje statističke značajnosti nezavisnih varijabli
- F test-služi za ispitivanje statističke značajnosti modela i izbor između udruženog modela običnih najmanjih kvadrata i modela sa fiksnim efektima
- Breusch-Pagan LM test-služi za izbor između udruženog modela običnih najmanjih kvadrata i modela sa stohastičkim efektima
- Hausman test-služi za izbor između modela sa fiksnim efektima i modela sa stohastičkim efektima
- Faktor rasta varijanse-služi za testiranje linearne zavisnosti između objašnjavajućih promjenljivih (ispitivanje multikolinearnosti)
- Wald test-služi za ispitivanje heteroskedastičnosti
- Wooldridge test-služi za ispitivanje autokorelacije
- Pesaran CD test-služi za ispitivanje postojanja korelacije između reziduala
- Jarque-Bera test-služi za ispitivanje normalnosti reziduala

Nakon sprovedene ekonometrijske analize, konačna odluka o prihvatanju ili odbacivanju hipoteza će biti donijeta metodom deskripcije koja će se koristiti da se opiše uticaj internih faktora na profitabilnost, kao i komparativnom metodom da bi se uporedili rezultati modela za sva četiri pokazatelja profitabilnosti: stopu bruto prinosa na ukupnu imovinu, stopu neto prinosa na ukupnu imovinu, stopu neto prinosa na investirani kapital i stopu neto prinosa na sopstveni kapital. Takođe, komparativna metoda će biti primijenjena kako bi se uporedili dobijeni rezultati sa rezultatima drugih autora. Na kraju, metoda dokazivanja će biti upotrijebljena prilikom donošenja zaključaka istraživanja.

B4. Naučni doprinos

Glavni doprinos ovog rada je u tome, što je ovo prvo istraživanje, prema saznanjima autora, koje je sprovedeno o ovoj problematici u Crnoj Gori. Ovo istraživanje je specifično po tome, što je jedno od rijetkih, u kome je ispitivan uticaj internih faktora na različite pokazatelje profitabilnosti: stopu bruto prinosa na ukupnu imovinu, stopu neto prinosa na ukupnu imovinu, stopu neto prinosa na investirani kapital i stopu neto prinosa na sopstveni kapital. Takođe, ovo je jedno od rijetkih istraživanja, u kojem je za uzorak uzeta klasifikacija po veličini preduzeća (većina drugih autora su formirali uzorak na osnovu privrednih djelatnosti).

Dobijeni rezultati mogu biti vrlo značajni za velika i srednja preduzeća u Crnoj Gori, jer mogu da sagledaju koji interni faktori pozitivno utiču na profitabilnost, a koji negativno (za razliku od eksternih faktora, na interne faktore preduzeća mogu da utiču). Takođe, dobijeni rezultati mogu biti korisni i Montenegroberzi, jer se nekoliko velikih i srednjih preduzeća kotiraju na berzi. Zaključci ovog istraživanja, mogu biti interesantni svim teoretičarima koji se bave problematikom korporativnih finansija i mogu dati smjernice za neka buduća istraživanja na ovu temu. Na kraju, rezultati ovog istraživanja omogućiće menadžmentu velikih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori lakše donošenje budućih poslovnih odluka.

B5. Finansijska i organizaciona izvodljivost istraživanja

Istraživanje je optimalno isplanirano, kako finansijski, tako i organizaciono. Prethodno navedeno upućuje da izrada ove doktorske disertacije ne iziskuje značajna finansijska sredstva i da se može sprovesti u skladu sa postavljenim vremenskim okvirom.

Komisija je mišljenja da Ekonomski fakultet u Podgorici može obezbijediti finansijske i organizacione uslove za realizaciju istraživanja neophodnog za izradu ove doktorske disertacije.

Mišljenje i prijedlog komisije

Prema mišljenju Komisije, doktorska disertacija kandidata mr Nikole Vujičića čiji je naslov „Analiza uticaja internih faktora na profitabilnost velikih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori“, predstavlja originalan i vrijedan naučno-istraživački poduhvat.

Predloženi sadržaj, metode i izabrana istraživačka strategija su naučno utemeljeni i inovativni, te kao takvi iziskuju pažnju naučne i profesionalne zajednice, uz očekivanje konkretnih, zanimljivih i korisnih rezultata u teorijskom i praktičnom smislu.

Kandidat je zadovoljio sve neophodne kriterijume i uspješno odbranio polazna istraživanja.

Komisija predlaže da se prihvati prijedlog doktorske disertacije mr Nikole Vujičića pod naslovom "Analiza uticaja internih faktora na profitabilnost velikih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori" i odobri dalji rad na njoj.

Prijedlog izmjene naslova

/

Prijedlog promjene mentora i/ili imenovanje drugog mentora

/		
Planirana odbrana doktorske disertacije		
Ljetnji semestar 2025. godine		
Izdvojeno mišljenje		
/		
		Ime i prezime

Napomena		
/		
ZAKLJUČAK		
Predložena tema po svom sadržaju odgovara nivou doktorskih studija.	DA	NE
Tema je originalan naučno-istraživački rad koji odgovara međunarodnim kriterijumima kvaliteta disertacije.	DA	NE
Kandidat može na osnovu sopstvenog akademskog kvaliteta i stečenog znanja da uz adekvatno mentorsko vođenje realizuje postavljeni cilj i dokaže hipoteze.	DA	NE
Komisija za ocjenu podobnosti teme i kandidata		
Prof. dr Jasmina Četković, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore		
Prof. dr Milan Lakićević, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore		
Doc. dr Milena Lipovina-Božović, Ekonomski fakultet Podgorica, Univerzitet Crne Gore		
U Podgorici, 04.12.2023.		DEKAN

PRILOG

PITANJA KOMISIJE ZA OCJENU PODOBNOSTI DOKTORSKE TEZE I KANDIDATA	
Prof.dr Jasmina Četković, predsjednik	Da li bi ovi istraživanje bilo moguće strukturirati po privrednim sektorima u Crnoj Gori?
Prof. dr Milan Lakićević, mentor	Da li postoje ograničenja u vezi pribavljanja potrebnih podataka za sprovođenje ovog istraživanja?
Doc. dr Milena Lipovina-Božović, član	Koji razlozi su opredijelili kandidata da istraživanje usmjeri na srednja i velika preduzeća u Crnoj Gori?
PITANJA PUBLIKE DATA U PISANOJ FORMI	
(Ime i prezime)	
(Ime i prezime)	
(Ime i prezime)	
ZNAČAJNI KOMENTARI	

3300
10.11.2023.

Na osnovu člana 8 stav 4, a u vezi sa članom 32a Pravila doktorskih studija, Odbor za doktorske studije, nakon sprovedenog postupka glasanja, na sjednici održanoj 07 - 08. 11. 2023. godine dao je

SAGLASNOST

I

Da se prihvati prijedlog Vijeća Ekonomskog fakulteta, broj 01/3012 od 12. 10. 2023. godine, za imenovanje Komisije za ocjenu prijave doktorske disertacije mr Nikole Vujičića, u sastavu: dr Milan Lakićević, redovni profesor Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, dr Jasmina Četković, redovna profesorica Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, i dr Milena Lipovina-Božović, docentkinja Ekonomskog fakulteta Univerziteta Crne Gore.

OBRAZLOŽENJE:

Odboru za doktorske studije dostavljen je prijedlog broj 01/3012 od 12. 10. 2023. godine za imenovanje Komisije za ocjenu prijave doktorske disertacije mr Nikole Vujičića, u gore navedenom sastavu.

Pravilima doktorskih studija propisano je da Komisija ima, po pravilu, tri člana, od kojih je jedan član mentor. Članovi komisije moraju biti iz naučne/umjetničke oblasti iz koje se doktorska teza predlaže. Uvidom u prijavu teme, zaključeno je da je predložena Komisija formirana u skladu sa Pravilima doktorskih studija.

Nakon sprovedenog postupka glasanja, od ukupno 11 članova Odbora, glasalo je 11 članova – 11 glasova ZA, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, utvrđen je prijedlog kao u dispozitivu.

Broj: 01/2-5248/1

Podgorica, 08. 11. 2023. godine

Predsjednik Odbora za doktorske studije

Prof. dr Boris Vukićević

Na osnovu člana 33 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17) i službene evidencije, a po zahtjevu Vujičić Vuksan Nikola, izdaje se

POTVRDA O STUDIRANJU

Student **Vujičić Vuksan Nikola**, rođen **19-02-1996** godine u mjestu **Podgorica**, opština **Podgorica**, Republika **Crna Gora**, upisan je studijske **2021/22** godine, u **I** godinu studija, kao student koji se **samofinansira** na **akademske doktorske studije**, studijski program **EKONOMIJA**, koji realizuje **EKONOMSKI FAKULTET** - Podgorica Univerziteta Crne Gore u trajanju od **3 (tri)** godine sa obimom **180** ECTS kredita.

Studijske **2021/22** godine prijavio je *da sluša* **6** predmeta sa **60.00** (šezdeset) ECTS kredita.

Po prvi put iz **I (prve)** godine, prijavio je *da sluša* **6** predmeta sa **60.00** (šezdeset) ECTS kredita, što iznosi 100.00% od ukupnog broja ECTS kredita u **I** godinu.

Saglasno Statutu Univerziteta Crne Gore, **Vujičić Vuksan Nikola** je po prvi put prijavio *da sluša* **više od 2/3**, odnosno **66,67% (šezdesetšest 67/100 %)**, od ukupnog broja ECTS kredita sa **I** godine i studijske **2021/22** ima **status redovnog studenta** koji se **samofinansira**.

Uvjerenje se izdaje na osnovu službene evidencije, a u svrhu ostvarivanja prava na: (dječji dodatak, porodičnu penziju, invalidski dodatak, zdravstvenu legitimaciju, povlašćenu vožnju za gradski saobraćaj, studentski dom, studentski kredit, stipendiju, regulisanje vojne obaveze i slično).

Broj: 23 / 12 -
Podgorica, 08.12.2023 godine

Vujičić Vuksan Nikola
SEKRETAR

Na osnovu člana 33 Zakona o upravnom postupku ("Službeni list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), člana 115 Zakona o visokom obrazovanju ("Službeni list CG", br. 44/14, 52/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17, 55/18, 3/19, 17/19, 47/19, 72/19, 74/20 104/21) i službene evidencije, a po zahtjevu studenta Vujičić Vuksan Nikola, izdaje se

UVJERENJE O POLOŽENIM ISPITIMA

Student **Vujičić Vuksan Nikola**, rođen **19-02-1996** godine u mjestu **Podgorica**, opština **Podgorica**, Republika **Crna Gora**, upisan je studijske **2021/2022** godine, u **I** godinu studija, kao student koji se **samofinansira** na **doktorske akademske studije**, studijski program **EKONOMIJA**, koji realizuje **EKONOMSKI FAKULTET - Podgorica** Univerziteta Crne Gore u trajanju od **3 (tri)** godine sa obimom **180** ECTS kredita.

Student je položio ispite iz sljedećih predmeta:

Redni broj	Semestar	Naziv predmeta	Ocjena	Uspjeh	Broj ECTS kredita
1.	1	EKONOMETRIJSKI METODI I MODELI	"A"	(odličan)	8.00
2.	1	KORPORATIVNE FINANSIJE II	"A"	(odličan)	8.00
3.	1	MAKROEKONOMIJA	"A"	(odličan)	8.00
4.	1	METODE EKONOMSKIH ISTRAŽIVANJA	"A"	(odličan)	6.00
5.	2	POLAZNA ISTRAŽIVANJA		(položio)	20.00
6.	2	TEORIJA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA	"A"	(odličan)	10.00

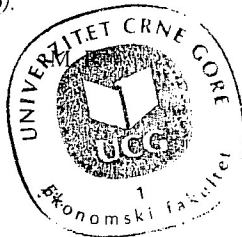
Zaključno sa rednim brojem **6**.

Ostvareni uspjeh u toku dosadašnjih studija je:

- srednja ocjena položenih ispita **"A" (10.00)**
- ukupan broj osvojenih ECTS kredita **60.00** ili **100.00%**
- indeks uspjeha **10.00**.

Uvjerjenje se izdaje na osnovu službene evidencije, a u svrhu ostvarivanja prava na: (dječji dodatak, porodičnu penziju, invalidski dodatak, zdravstvenu legitimaciju, povlašćenu vožnju za gradski saobraćaj, studentski dom, studentski kredit, stipendiju, regulisanje vojne obaveze i slično).

Broj: 23 / 12 -
Podgorica, 08.12.2023 godine

Vujsan Vuksan
SEKRETAR